

L Ö G

um dýravernd.

21

13. apríl

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

I. KAFLI

Um meðferð dýra.

1. gr.

Skylt er að fara vel með dýr, svo að þau þjáist ekki að nauðsynjalausu.

2. gr.

Öllum þeim, sem eiga dýr eða ráða yfir þeim að öðru leyti eða hafa umsjá með dýrum fyrir eiganda þeirra eða annan réttihafa, er skylt að sjá svo um, að dýrin fái nægilegt vatn og fóður við þeirra hæfi og viðhlítandi umhirðu. Eiganda eða öðrum réttihafa er skylt að sjá dýrum fyrir hæfilegum vistarverum (geymslu-stað, vörzlustað), skjólgóðum og rúmgóðum, enda er skylt að ræsta slíka staði með viðunandi hætti.

3. gr.

Óheimilt er:

1. Að beita bareflum á dýr, ef hætt er við, að slíkt spilli heilsu dýra eða valdi þeim miklum sársauka.
2. Að tjóðra dýr eða hefta frelsi þeirra með öðrum hætti, svo að það valdi dýrum kvölum.
3. Að ofbjóða þoli dýra við vinnu eða rekstur eða með öðrum hætti.
4. Að sviða hár eða húð dýra í stað þess að klippa þau eða í því skyni að eyða lús eða öðrum óhreinindum.

4. gr.

Óheimilt er að temja dýr eða aga í því skyni að sýna þau almenningi eða til þess að taka af þeim kvikmyndir, ef tanning dýra í þessu skyni veldur þeim miklum sársauka.

Óheimilt er að hafa dýr til sýnis hér á landi, nema leyfi lögreglustjóra þar á vettvangi, sem sýning á að fara fram, komi til. Menntamálaráðuneyti er rétt að setja sérstakar reglur um eftirlit með starfsemi þeirra manna, sem hafa dýr til sýnis, svo sem um búr, geymslu dýra og heilbrigðisráðstafanir. Ákvæði þessarar málsgreinar taka ekki til búfjársýninga.

Óheimilt er að setja á stofn dýragarða eða koma upp annars konar söfnum lifandi dýra, nema samþykki lögreglustjóra komi til. Menntamálaráðuneyti er heimilt að setja reglugerð um eftirlit með slíkum stofnunum og um aðbúnað að dýrum.

5. gr.

Nú eru dýr eignarmörkuð, og er þá skylt að gæta þess, að mörkunin sé dýrinu jafnqualalítil og kostur er. Óheimilt er að eyrnamarka fé svo, að meira en helm-ingur eyrans sé numinn brott.

21

13. apríl

Nú sýkist dýr eða lemstrast, og er þá eiganda (umráðamanni) skylt að sjá dýr-
inu fyrir hæfilegri umönnun, en deyða það, ef dýr er helsjúkt eða lemstur banvæn.

6. gr.

7. gr.

Við flutning á dýrum skal þess sérstaklega gætt, að notað sé viðhlitandi farar-
tæki í þessu skyni og dýr njóti hæfilegs aðbúnaðar, meðan á flutningi stendur.

II. KAFLI

Um deyðingu dýra og aðgerðir á dýrum.

8. gr.

Þegar dýr eru deydd, ber að gæta þess, að deyðing fari fram með jafnhróðum
og sársaukalitlum hætti og frekast er völ á.

Menntamálaráðherra setur nánari ákvæði um þetta í reglugerð.

9. gr.

Óheimilt er að stertstýfa hross, nema það sé gert af heilbrigðisástæðum og að
ráði dýralæknis. Dýralæknum einum er heimilt að framkvæma þá aðgerð, og skal
deyfa dýrið við aðgerðina. Ákvæði þessi eiga einnig við um skurð á hala á kúm
eða á eyrum og rófum á hundum. Þó er heimilt að stýfa rófu á hvolpum, viku-
gömlum eða yngri.

10. gr.

Löggiltum dýralæknum einum er heimilt að framkvæma lækniáðgerðir á dýr-
um í öðrum tilvikum en þeim, sem getur í 9. gr., ef ætla verður, að aðgerð muni
baka dýri verulega þjáningu. Nú er miklum örðugleikum bundið að ná til dýra-
læknis eða mjög kostnaðarsamt að kveðja dýralækni á vettvang, og skal þá reyna
eftir föngum að leita læknisráða hjá dýralækni um framkvæmd aðgerðar. Hinu
sama gegnir, ef vinda þarf svo bráðan bug að aðgerð, að ekki er gerlegt að kveðja
dýralækni á vettvang.

III. KAFLI

Um notkun dýra í vísindalegum tilgangi.

11. gr.

Óheimilt er án leyfis yfirdýralæknis að nota dýr við vísindalegar rannsóknir
eða tilraunir eða í sambandi við kennslu, ef samfara þessu eru sérstakar aðgerðir á
dýrinu, blóðtaka eða dæling efna í dýrið eða yfirleitt, ef meðferð á dýri í þessu skyni
vekur dýrinu sérstakan ótta eða þjáningu. Sama gegnir, ef dýr eru notuð við fram-
leiðslu lyfja eða til svipaðra þarfa.

Menntamálaráðuneyti er rétt að setja nánari reglur um efni þau, sem greinir
í 1. málsgrein.

Úrlausn yfirdýralæknis samkvæmt 1. málsgrein má skjóta til menntamála-
ráðuneytis, er úrskurðar mál til þrautar.

12. gr.

Við tilraunir eða aðgerðir á dýrum samkv. 11. gr. ber að gæta þess að baka
dýrum ekki meiri þjáningu en óhjákvæmilegt er og nota deyfingu, þar sem við
verður komið. Nú verður að ætla, að dýr kveljist, vegna tilrauna eða aðgerðar, til
langframa, og skal þá deyða það, er tilraun eða aðgerð er um garð gengin.

IV. KAFLI

21

Um eftirlit með framkvæmd laganna o. fl.

13. apríl

13. gr.

Löggæzlumenn skulu hafa vakandi auga með því, að lögum þessum sé hlýtt.

Nú kemst löggæzlumaður að því, að aðbúnaði að dýri er ábótavant, eða verður áskynja um annars konar brot á lögum þessum, og skal hann þá gera lögreglustjóra viðvart, ef ekki verður ráðin bót á þessu þegar í stað. Skal lögreglustjóri leggja fyrir aðilja að bæta úr fyrirvaralaust eða innan tiltekins tíma, eftir atvikum. Heimilt er lögreglustjóra að leggja við dagsektir allt að 200 krónum, er renni í rikissjóð, ef aðili skeytir ekki fyrir mælum. Lögreglustjóri getur meðal annars mælt svo fyrir, að umráðamaður dýrs skuli flytja dýr á hæfilegan geymslustað, ræsta geymslurúm dýrs, annast um sæmilegan hita í geymslurúmi dýrs, afla nægilegs fódurs og drykkjar eða jafnvel fækka gripum, ef ekki er annars úrkosta. Lögreglustjóri skal hafa samráð við embættisdýralækni eða löggiltan dýralækni um þessi fyrir mæli, ef föng eru á því.

Nú skipast aðili ekki eftir fyrir mælum lögreglustjóra, og hlutast lögreglustjóri þá til um framkvæmd á fyrir mælum á kostnað eiganda dýra eða annars réttihafa. Ekki er þó heimilt að farga skepnum eða taka þær frá aðilja eða neyta annarra þeirra úrræða, sem valdið geta aðilja miklum fjárútlátum eða miklu fjártjóni, nema héraðsdýralæknir — eða yfirdýralæknir, þar sem ekki er völ á héraðsdýralæknum — hafi lýst sig samþykkan slíkum aðgerðum. Veita skal aðilja færi á að tjá sig um slíkar aðgerðir, áður en til þeirra er gripið. Ef annar er umráðamaður dýrs en eigandi, skal einnig veita eiganda tækifæri á að lýsa afstöðu sinni til máls.

Endurgreiðslukröfur lögreglustjórnar á hendur aðilja samkv. þessari grein eru lögtakskræfar.

14. gr.

Nú er embættisdýralæknir eða löggiltur dýralæknir kvaddur til dýrs, sem er sjúkt eða lemstrað, og rannsókn hans leiðir í ljós, að dýrið sé ekki lífvænlegt, og er honum þá skylt að hlutast til um, að það sé deytt, enda sé dýrið haldið miklum kvöllum. Deyðing fer fram á kostnað eiganda (umráðamanns) dýrs. Löggæzlumönnum er skylt að aðstoða við deyðingu dýrs samkvæmt lögmætri ákvörðun dýralæknis, eftir því sem hann mælir fyrir um.

Dýralæknir á kröfu á rikissjóð samkvæmt 1. málsg. en rikissjóður á bakkröfu á hendur eiganda dýrs eða umráðamanni, og er sú krafa lögtakskræf.

15. gr.

Nú verður maður var við dýr, sem er sjúkt, lemstrað eða bjargarvana að öðru leyti, og er honum þá skylt að veita því umönnun eftir föngum og gera eiganda (umráðamanni), löggæzlumönnum eða dýralækni viðvart án ástæðulausrar tafar. Ef högum dýrs er þannig farið, að telja verður sjúkdóm dýrs eða lemstur tvímælaust banvæn, er þeim, sem sér dýrið, heimilt eða jafnvel skylt að deyða það, ef dýrið er mjög kvalið og ekki er unnt að ná til eiganda (umráðamanns), löggæzlumanns eða dýralæknis með hröðum hætti. Þeim, sem deyðir dýr samkvæmt þessu ákvæði, er skylt að skýra löggæzlumanni frá því jafnskjótt og föng eru á.

V. KAFLI

Stjórn dýraverndarmála.

16. gr.

Menntamálaráðuneyti hefur yfirstjórn allra mála, er varða dýravernd. Ráðuneytið nýtur aðstoðar dýraverndarnefndar um stjórn þeirra málefna. Menntamálaráðuneyti skipar nefndina til fjögurra ára í senn. Í nefndinni eiga sæti 5 menn. Skal einn nefndarmanna skipaður eftir tillögu Búnaðarfélags Íslands, einn eftir tillögu Dýraverndunarfélags Íslands, einn eftir tillögu Hins íslenska náttúrufræðifélags, einn eftir tillögu Dýralæknafélags Íslands. Menntamálaráðuneyti skipar einn nefndarmann án tilnefningar, en nefndin kýs sér formann úr sínum hópi.

Tillagna dýraverndarnefndar skal leitað við setningu reglugerða eða annarra stjórnvaldsreglna um dýravernd. Nefndinni er og skylt að gera tillögur til menntamálaráðuneytis um allt það, sem horfir til framdráttar dýravernd í landinu. Dýraverndarnefnd skal láta löggæzlumönnum, ákærvaldi og dómstólum í té umsagnir um málefni, er varða dýravernd, eftir tilmælum þeirra. Nefndin skal enn fremur beita sér fyrir því að auka þekkingu manna og skilning á dýraverndarmálum.

Dýraverndarnefnd starfar kauplaust, en framlagðan kostnað fær hún greiddan úr ríkissjóði eftir reikningi, er menntamálaráðherra samþykkir.

VI. KAFLI

Um refsingu og önnur viðurlög.

17. gr.

Brot á lögum þessum eða á reglum eða reglugerð, sem sett er með stoð í þeim, varðar sektum allt að 10 þús. kr. eða varðhaldi allt að 1 ári. Ef brot er stórfellt eða ítrekað, má beita fangelsisrefsingu allt að 2 árum.

Brot dýralæknis á ákvæðum 14. gr. 1. málsgr. varðar sektum.

Hlutdeild í brotum á lögum þessum og tilraun til brota er refsiverð, sbr. III. kafla almennra hegningarlaga.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

18. gr.

Nú hefur maður gerzt sekur um stórfellt eða ítrekað brot á lögum þessum eða eldri refsíákvæðum, er varða dýravernd, og er þá unnt að svipta hann heimild til að eiga dýr, nota þau eða hafa í umráðum sínum, verzla með þau, slátra þeim eða sýsla um þau með öðrum hætti. Heimildarsvipting þessi getur lotið að dýrum almennt eða einstökum dýrategundum, og má ýmist svipta menn þessum heimildum um tiltekið tímabil eða ævilangt. Heimildarsviptingu má beita gagnvart ósakhæfum manni. Ákærvald getur haft uppi kröfu um heimildarsviptingu í refsímáli eða sérstöku máli á hendur sakborningi.

Aðili, sem sviptur er heimild samkv. 1. málsgr. og skeytir ekki þessu ákvæði dóms, skal sæta sektum. Sá maður, sem veit af slíku dómsákvæði og fær allt að einu dómfellda dýr til umráða andstætt dómsákvæði, skal sæta sektum.

19. gr.

Foreldrum eða öðrum forráðamönnum barna yngri en 15 ára er skylt að stuðla að því, að þau hlýðnist fyrir mælum þessara laga. Nú fremur barn á ofangreindum aldri brot á lögum þessum og brotið er framið með vitund foreldra eða forráðamanna, og skal þeim þá refsað fyrir brotið, ef sannað er, að þeir hafi vanrækt að koma í veg fyrir brotið.

VII. KAFLI

Almenn ákvæði, gildistaka laga og brottfallin lög.

21

13. apríl

20. gr.

Menntamálaráðuneyti setur reglugerð um slátrun búpenings og um rekstur búfjár til slátrunar og annan flutning búfjár innanlands og um flutning á húsdýrum öðrum en hrossum til útflutnings. Einnig er ráðuneytinu heimilt að setja fyllri reglur í reglugerð um efni þau, sem um ræðir í lögum þessum, auk þeirra atriða, sem greinir í 4., 8. og 11. gr.

Stjórnvaldsreglur um dýravernd, sem settar hafa verið fyrir gildistöku laga þessara, halda gildi sínu, unz nýjar reglur eru settar.

21. gr.

Um rannsókn og meðferð mála út af brotum á lögum þessum fer að hætti laga nr. 27 5. marz 1951, um meðferð opinberra mála.

Kostnaður við framkvæmd laganna telst til almenns löggæzlukostnaðar, nema annars sé getið.

22. gr.

Lög þessi öðlast gildi þremur almanaksmánuðum eftir að þau hafa verið birt. Frá sama tíma eru numin úr gildi þessi lög og lagaákvæði:

1. 179. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.
2. Lög um dýraverndun, nr. 34 3. nóv. 1915, 2. og 3. gr., ásamt breytingarlögum nr. 31 19. júní 1922.

Lög þessi raska hvorki gildi VII. kafla laga nr. 18 22. marz 1948, um forðagæzlu og fódurbirgðafélög, né laga nr. 50 23. júní 1932, um útflutning hrossa.

Gjört í Reykjavík, 13. apríl 1957.

Hermann Jónasson.

Emil Jónsson.

Jón Ásbjörnsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

AUGLÝSING

22

23. apríl

um viðskiptasamkomulag milli Íslands og Danmerkur.

Hinn 2. apríl var undirritað í Reykjavík samkomulag um viðskipti milli Íslands og Danmerkur, er gildir fyrir tímabilið 15. marz 1957 til 14. marz 1958.

Samkvæmt samkomulagi þessu munu dönsk stjórnarvöld veita innflutningsleyfi fyrir íslenskum vörum á svipaðan hátt og áður hefur tíðkæzt og íslensk stjórnarvöld munu einnig heimila innflutning frá Danmörku eins og að undanfögnu að svo miklu leyti, sem gjaldeyrisástand landsins leyfir.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 23. apríl 1957.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.